

Dosarul nr. 3ra-1337/22
2-17210116-01-3ra-28122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: T.Avasiloiie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, Gr. Dașchevici, A.Bostan)

Î N C H E I E R E

1 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Natalia Croitoru, Profirie Croitoru, Oleg Croitoru, Oleg Polcanov și Natalia Polcanova, reprezentați de avocatul Viorel Chetrușcă,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunile depuse de:

Oleg Polcanov împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 269521,49 lei și a prejudiciului moral în sumă de 200000 lei,

Oleg Polcanov împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr.253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr.17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată,

Natalia Polcanova împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 315469,19 lei și a prejudiciului moral în sumă de 315469,19 lei,

Oleg Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 583406,26 lei, 468,46 dolari și a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei,

Oleg Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de

BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată,

Profirie Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 8525,12 euro, 378,89 dolari, 4109538,22 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei,

Profirie Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată,

Natalia Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Natalia Croitoru, Profirie Croitoru, Oleg Croitoru, Oleg Polcanov și Natalia Polcanova și a fost menținută hotărârea din 3 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 16 noiembrie 2017 Oleg Polcanov a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 269521,49 lei și a prejudiciului moral în sumă de 200000 lei (f.d. 51-54, vol. IV).

În motivarea acestei acțiuni, reclamantul a indicat că la data de 22 septembrie 2017 a depus în adresa Băncii Naționale a Moldovei o somație de plată, în care a indicat că în circumstanțe public cunoscute, BC „Banca Socială” SA a ajuns insolubilă și în proces de lichidare.

A menționat că fără vreo dorință exprimată, a ajuns creditor al BC „Banca Socială” SA, fiind înregistrat corespunzător cu contul de depozit. nr. xxxx, în valoare de xxxx lei, contul de depozit. nr. xxxx, în valoare de xxxx lei.

Reclamantul a comunicat că recent a aflat că, interdicțiile de valorificare a mijloacelor financiare, deținute pe conturile de depozit deschise la BC „Banca Socială” SA, au fost impuse în baza Hotărârilor Consiliului de administrație al

Băncii Naționale a Moldovei nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr 17 din 10 septembrie 2015, cu scop de asigurare a restituirii banilor „furați”, după ce vor fi stabiliți cei vinovați.

În opinia sa, odată ce dispune de bani pe conturile de depozit deschise în BC „Banca Socială” SA, însă fiind împiedicat să valorifice acești bani, fără a purta vreo vină pentru „furtul miliardului”, este evident că a suferit prejudicii materiale și morale în circumstanțele respective.

Conform reclamantului, actele asiguratorii ale Băncii Naționale a Moldovei care vizează petiționarul, sunt arbitrare și excesive.

Totodată, Banca Națională a Moldovei a avut și are competențe și mecanisme legale de supraveghere a activității bancare, dar și de preîntâmpinare a fraudelor, asemeni celor abordate, însă din actele/acțiunile Băncii Naționale a Moldovei rezultă clar că ultima a știut despre planificarea ilegalităților respective, în special la BC „Banca Socială” SA, dar nu a fost efectivă în a nu admite „furtul miliardului”, ceea ce s-a întâmplat chiar sub administrarea specială a Băncii Naționale a Moldovei.

În sensul celor menționate, reclamantul a invocat că neglijența și inacțiunile Băncii Naționale a Moldovei, în raport cu circumstanțele în care petiționarul a ajuns creditor al BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, denotă responsabilitatea absolută și solidară a Băncii Naționale a Moldovei, cu cei care nemijlocit au fost culpabili de „furtul miliardului”, pentru restituirea căruia Banca Națională a Moldovei abuziv și excesiv a găsit de cuviință să se asigure și să sechestreze banii petiționarului.

Din aceste circumstanțe, Oleg Polcanov a pretins de la Banca Națională a Moldovei de a-i achita valorile enunțate mai sus, preluând corespunzător calitatea de creditor al petiționarului, față de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare și achitarea unei despăgubiri morale, egală cu valoarea prejudiciului material.

Având în vedere că nu a primit vre-un răspuns la somația depusă, a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

La data de 8 noiembrie 2017 Oleg Polcanov a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a-i oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 1-3, vol VI).

În motivarea acestei acțiuni, reclamantul a indicat că la 22 septembrie 2017, a depus o somație de plată, în care, printre altele, a solicitat să-i fie eliberate copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr.253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015.

A susținut că un răspuns la această somație/petiție/solicitare nu a fost dat, nici către data depunerii acestei acțiuni în judecată, ceea ce presupune nerespectarea intenționată a dreptului fundamental al reclamantului, privind accesul la informație.

Prin urmare, reclamantului i s-a cauzat un prejudiciu moral, fiind evaluat modest și parțial la doar 1000 lei, or, reclamantul are tot dreptul să i se asigure respectarea dreptului fundamental de acces la informație, în calitate de cetățean al Republicii Moldova.

La data de 14 decembrie 2017, Natalia Polcanova a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 315469,19 lei și a prejudiciului moral în sumă de 315469,19 lei (f.d. 3-6 vol III).

În motivarea acestei acțiuni, reclamanta Natalia Polcanova a indicat că la 22 septembrie 2017 a depus în adresa Băncii Naționale a Moldovei o somație de plată, în care a indicat că, în circumstanțe public cunoscute, BC „Banca Socială” SA a ajuns insolubilă și în proces de lichidare.

A menționat că fără vreo dorință exprimată, a ajuns creditor al BC „Banca Socială” SA, fiind înregistrat corespunzător cu contul de depozit. nr. xxxx, în valoare de xxxx lei și contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx lei.

Reclamanta a comunicat că recent a aflat că, interdicțiile de valorificare a mijloacelor financiare, deținute pe conturile de depozit deschise la BC „Banca Socială” SA, au fost impuse în baza Hotărârilor Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr 17 din 10 septembrie 2015, cu scop de asigurare a restituirii banilor „furați”, după ce vor fi stabiliți cei vinovați.

În opinia sa, odată ce dispune de bani pe conturile de depozit deschise în BC „Banca Socială” SA, însă fiind împiedicată să valorifice acești bani, fără a purta vreo vină pentru „furtul miliardului”, este evident că a suferit prejudicii materiale și morale în circumstanțele respective.

Conform reclamantei, actele asigurătorii ale Băncii Naționale a Moldovei care vizează petiționara, sunt arbitrar și excesive.

Totodată, Banca Națională a Moldovei a avut și are competențe și mecanisme legale de supraveghere a activității bancare, dar și de preîntâmpinare a fraudelor, asemeni celor abordate, însă din actele/acțiunile Băncii Naționale a Moldovei rezultă clar că ultima a știut despre planificarea ilegalităților respective, în special la BC „Banca Socială” SA, dar nu a fost efectivă în a nu admite „furtul miliardului”, ceea ce s-a întâmplat chiar sub administrarea specială a Băncii Naționale a Moldovei.

În sensul celor menționate, reclamanta a invocat că neglijența și inacțiunile Băncii Naționale a Moldovei, în raport cu circumstanțele în care petiționara a ajuns creditor al BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, denotă responsabilitatea absolută și solidară a Băncii Naționale a Moldovei, cu cei care nemijlocit au fost culpabili de „furtul miliardului”, pentru restituirea căruia Banca Națională a Moldovei abuziv și excesiv a găsit de cuviință să se asigure și să sechestreze banii reclamantei.

Din aceste circumstanțe, Natalia Polcanova a pretins de la Banca Națională a Moldovei de a-i achita valorile enunțate mai sus, preluând corespunzător calitatea

de creditor al petiționarei, față de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare și achitarea unei despăgubiri morale, egală cu valoarea prejudiciului material.

Având în vedere că nu a primit vre-un răspuns la somația depusă, a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

La data de 16 noiembrie 2017 Oleg Croitoru a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 583406,26 lei, 468,46 dolari și a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei (f.d. 3-6, vol I).

În motivarea acestei acțiuni, reclamantul a indicat că la data de 22 septembrie 2017 a depus în adresa Băncii Naționale a Moldovei o somație de plată, în care a indicat că în circumstanțe public cunoscute, BC „Banca Socială” SA a ajuns insolubilă și în proces de lichidare.

A menționat că fără vreo dorință exprimată, a ajuns creditor al BC „Banca Socială” SA, fiind înregistrat corespunzător cu contul de depozit. nr. xxxx, în valoare de xxxx lei și contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx dolari (xxxx lei).

Reclamantul a comunicat că recent a aflat că, interdicțiile de valorificare a mijloacelor financiare, deținute pe conturile de depozit deschise la BC „Banca Socială” SA, au fost impuse în baza Hotărârilor Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr 17 din 10 septembrie 2015, cu scop de asigurare a restituirii banilor „furați”, după ce vor fi stabiliți cei vinovați.

În opinia sa, odată ce dispune de bani pe conturile de depozit deschise în BC „Banca Socială” SA, însă fiind împiedicat să valorifice acești bani, fără a purta vreo vină pentru „furtul miliardului”, este evident că a suferit prejudicii materiale și morale în circumstanțele respective.

Conform reclamantului, actele asiguratorii ale Băncii Naționale a Moldovei care vizează petiționarul, sunt arbitrare și excesive.

Totodată, Banca Națională a Moldovei a avut și are competențe și mecanisme legale de supraveghere a activității bancare, dar și de preîntâmpinare a fraudelor, asemeni celor abordate, însă din actele/acțiunile Băncii Naționale a Moldovei rezultă clar că ultima a știut despre planificarea ilegalităților respective, în special la BC „Banca Socială” SA, dar nu a fost efectivă în a nu admite „furtul miliardului”, ceea ce s-a întâmplat chiar sub administrarea specială a Băncii Naționale a Moldovei.

În sensul celor menționate, reclamantul a invocat că neglijența și inacțiunile Băncii Naționale a Moldovei, în raport cu circumstanțele în care petiționarul a ajuns creditor al BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, denotă responsabilitatea absolută și solidară a Băncii Naționale a Moldovei, cu cei care nemijlocit au fost culpabili de „furtul miliardului”, pentru restituirea căruia Banca Națională a Moldovei abuziv și excesiv a găsit de cuviință să se asigure și să sechestreze banii petiționarului.

Din aceste circumstanțe, Oleg Croitoru a pretins de la Banca Națională a Moldovei de a-i achita valorile enunțate mai sus, preluând corespunzător calitatea de creditor al petiționarului, față de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare și achitarea unei despăgubiri morale, egală cu valoarea prejudiciului material.

Având în vedere că nu a primit vre-un răspuns la somația depusă, a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

La data de 16 noiembrie 2017 Oleg Croitoru a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a-i oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 4-6, vol IV).

În motivarea acestei acțiuni, reclamantul a indicat că la 22 septembrie 2017, a depus o somație de plată, în care, printre altele, a solicitat să-i fie eliberate copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr.253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015.

A susținut că un răspuns la această somatie/petiție/solicitare nu a fost dat, nici către data depunerii acestei acțiuni în judecată, ceea ce presupune nerespectarea intenționată a dreptului fundamental al reclamantului, privind accesul la informație.

Prin urmare, reclamantului i s-a cauzat un prejudiciu moral, fiind evaluat modest și parțial la doar 1000 lei, or, reclamantul are tot dreptul să i se asigure respectarea dreptului fundamental de acces la informație, în calitate de cetățean al Republicii Moldova.

La data de 9 noiembrie 2017 Profirie Croitoru a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 8525,12 euro, 378,89 dolari, 4109538,22 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei (f.d. 3-6, vol. V).

În motivarea acestei acțiuni, reclamantul a indicat că la data de 22 septembrie 2017 a depus în adresa Băncii Naționale a Moldovei o somație de plată, în care a indicat că în circumstanțe public cunoscute, BC „Banca Socială” SA a ajuns insolubilă și în proces de lichidare.

A menționat că fără vreo dorință exprimată, a ajuns creditor al BC „Banca Socială” SA, fiind înregistrat corespunzător cu contul de depozit. nr. xxxx, în valoare de xxxx lei, contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx euro (xxxx lei), contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx dolari (xxxx lei), contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx lei și contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx lei.

Reclamantul a comunicat că recent a aflat că, interdicțiile de valorificare a mijloacelor financiare, deținute pe conturile de depozit deschise la BC „Banca Socială” SA, au fost impuse în baza Hotărârilor Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr 17 din

10 septembrie 2015, cu scop de asigurare a restituirii banilor „furați”, după ce vor fi stabiliți cei vinovați.

În opinia sa, odată ce dispune de bani pe conturile de depozit deschise în BC „Banca Socială” SA, însă fiind împiedicat să valorifice acești bani, fără a purta vreo vină pentru „furtul miliardului”, este evident că a suferit prejudicii materiale și morale în circumstanțele respective.

Conform reclamantului, actele asiguratorii ale Băncii Naționale a Moldovei care vizează petiționarul, sunt arbitrare și excesive.

Totodată, Banca Națională a Moldovei a avut și are competențe și mecanisme legale de supraveghere a activității bancare, dar și de preîntâmpinare a fraudelor, asemeni celor abordate, însă din actele/acțiunile Băncii Naționale a Moldovei rezultă clar că ultima a știut despre planificarea ilegalităților respective, în special la BC „Banca Socială” SA, dar nu a fost efectivă în a nu admite „furtul miliardului”, ceea ce s-a întâmplat chiar sub administrarea specială a Băncii Naționale a Moldovei.

În sensul celor menționate, reclamantul a invocat că neglijența și inacțiunile Băncii Naționale a Moldovei, în raport cu circumstanțele în care petiționarul a ajuns creditor al BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, denotă responsabilitatea absolută și solidară a Băncii Naționale a Moldovei, cu cei care nemijlocit au fost culpabili de „furtul miliardului”, pentru restituirea căruia Banca Națională a Moldovei abuziv și excesiv a găsit de cuviință să se asigure și să sechestreze banii petiționarului.

Din aceste circumstanțe, Profirie Croitoru a pretins de la Banca Națională a Moldovei de a-i achita valorile enunțate mai sus, preluând corespunzător calitatea de creditor al petiționarului, față de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare și achitarea unei despăgubiri morale, egală cu valoarea prejudiciului material.

Având în vedere că nu a primit vre-un răspuns la somația depusă, a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, în data de 21 martie 2019, Profirie Croitoru a depus cerere de concretizare a acțiunii și în temeiul art. 60 din Codul de procedură civilă, a completat pretențiile sale invocând că, este căsătorit cu Natalia Croitoru, și având în vedere prevederile legale, care definesc proprietatea în devălmășie a soților, reclamantul pretinde și la despăgubirea sa, prin prisma esenței speței, urmare a imposibilității din vina Băncii Naționale a Moldovei de a valorifica banii devălmași, care au fost înscriși pe numele Nataliei Croitoru, pe contul de card nr. xxxx, în valoare de xxxx euro (xxxx lei), contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx euro (xxxx lei), contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx dolari (xxxx lei), contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx euro (xxxx lei), contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx dolari (xxxx lei), contul de depozit nr. xxxx, în valoare de xxxx lei.

La data de 16 noiembrie 2017 Profirie Croitoru a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a-i oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie

2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 3-5, vol II).

În motivarea acestei acțiuni, reclamantul a indicat că la 22 septembrie 2017, a depus o somație de plată, în care, printre altele, a solicitat să-i fie eliberate copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr.253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015.

A susținut că un răspuns la această somație/petiție/solicitare nu a fost dat, nici către data depunerii acestei acțiuni în judecată, ceea ce presupune nerespectarea intenționată a dreptului fundamental al reclamantului, privind accesul la informație.

Prin urmare, reclamantului i s-a cauzat un prejudiciu moral, fiind evaluat modest și parțial la doar 1000 lei, or, reclamantul are tot dreptul să i se asigure respectarea dreptului fundamental de acces la informație, în calitate de cetățean al Republicii Moldova.

La data de 16 noiembrie 2017, Natalia Croitoru a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a-i oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 20-22, vol IV).

În motivarea acestei acțiuni, reclamanta a indicat că la 22 septembrie 2017, a depus o somație de plată, în care, printre altele, a solicitat să-i fie eliberate copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr.253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015.

A susținut că un răspuns la această somație/petiție/solicitare nu a fost dat, nici către data depunerii acestei acțiuni în judecată, ceea ce presupune nerespectarea intenționată a dreptului fundamental al reclamantei, privind accesul la informație.

Prin urmare, reclamantei i s-a cauzat un prejudiciu moral, fiind evaluat modest și parțial la doar 1000 lei, or, reclamanta are tot dreptul să i se asigure respectarea dreptului fundamental de acces la informație, în calitate de cetățean al Republicii Moldova.

Ținând cont de similitudinea faptelor și a problemelor juridice pe care le-au ridicat, prin încheierile din 6 septembrie 2018 și 15 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, cauzele enunțate au fost conexe pentru examinare împreună în cadrul unei singure hotărâri, în conformitate cu art. 187 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 4 aprilie 2019 a judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Central, a fost declinată competența de la examinarea cauzelor de contencios administrativ vizate unui alt judecător specializat în materie de contencios administrativ, pentru examinare.

Prin hotărârea din 3 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunile de contencios administrativ depuse de:

- Oleg Polcanov împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 269521,49 lei și a prejudiciului moral în sumă de 200000 lei,
- Oleg Polcanov împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr.253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr.17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată,
- Natalia Polcanova împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 315469,19 lei și a prejudiciului moral în sumă de 315469,19 lei,
- Oleg Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 583406,26 lei, 468,46 dolari și a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei,
- Oleg Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată,
- Profirie Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material în sumă de 8525,12 euro, 378,89 dolari, 4109538,22 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei,
- Profirie Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10

septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată, și

- Natalia Croitoru împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la obligarea pârâtei de a oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr. 253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată, au fost respinse.

Prin decizia din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Natalia Croitoru, Profirie Croitoru, Oleg Croitoru, Oleg Polcanov și Natalia Polcanova și a fost menținută hotărârea din 3 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a susținut ca fiind legală soluția primei instanțe, de respingere a acțiunilor, pe motiv că creanțele validate ale creditorilor unei bănci se onorează de către banca în proces de lichidare, nu de către BNM, respectiv, plata creanțelor reclamanților/apelanți va fi efectuată de către BC „Banca Socială” SA în conformitate cu ordinea priorităților claselor de creanțe stabilite de prevederile art. 38¹¹ alin. (3) lit. b) din Legea instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995.

La acest aspect, instanța de apel a reținut că BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a validat și a înscris în lista creanțelor față de bancă, creanțele reclamanților.

Prin urmare, instanța de fond just a apreciat ca neîntemeiate argumentele reclamanților precum că fără vreo dorință exprimată au ajuns creditorii ai BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare, or, potrivit art. 38⁹ alin. (2) lit. b) și c) din Legea instituțiilor financiare, lichidatorul băncii este obligat ca în termen de 2 luni de la ultima dată menționată în avizul prevăzut la art. 38⁶ alin.(4) lit. b) din legea dată, să stabilească suma datorată fiecărui deponent, unui alt creditor și clasele de prioritate a creanțelor și să întocmească lista creanțelor pe care a validat-o pentru a fi înregistrate la Banca Națională a Moldovei.

Deci, obținerea calității de creditor al unei bănci în proces de lichidare nu este condiționată de existența sau lipsa consimțământului în acest scop a creditorilor (apelanților).

Ulterior, la data de 24 martie 2016, lista creanțelor față de BC „Banca Socială” SA a fost înregistrată la Banca Națională a Moldovei, despre care fapt s-a publicat un anunț pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei, respectiv, din materialele cauzei nu se atestă faptul că Oleg Polcanov, Natalia Polcanova, Oleg Croitoru, Profirie Croitoru și Natalia Croitoru au contestat la Banca Națională a Moldovei lista creditorilor, rangul și clasa atribuită creanței lor.

Astfel, avînd în vedere că respectarea ordinii de onorare a creanțelor unei bănci în proces de lichidare este obligatorie, iar BNM, lichidatorul băncii sau altă persoană nu are dreptul să schimbe sau să modifice în alt mod mecanismul prevăzut de lege

de onorare a creanțelor, reclamantii/apelanți nu au dreptul de a pretinde sub formă de prejudicii plata acestor creanțe contra ordinii stabilite.

În condițiile descrise prima instanță just a catalogat răspunsurile Băncii Naționale a Moldovei nr.23-01011/45/3878, nr.23-01011/46/3879, nr.23-01011/47/3880, nr.23-01011/48/3881 și nr.23-01011/49/3882 din 10 noiembrie 2017, prin care BNM a refuzat satisfacerea „somațiilor de plată” ale reclamantilor din 22 septembrie 2017, ca fiind legale și întemeiate. Or, faptul că creanțele reclamantilor urmează a fi onorate în procesul de lichidare a BC „Banca Socială” SA nu denotă că dreptul de proprietate al reclamantilor este lipsit de conținut și aceste creanțe (mijloace) nu sunt expropriate sau confiscate, ci dimpotrivă, au fost recunoscute și validate în mărime deplină și urmează a fi onorate conform ordinii prevăzute de lege, în acest sens ținându-se cont de cauza Saggio v. Italia (Hotărâre din 25 octombrie 2001, §28-29), unde Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că procedura administrării extraordinare a unei societăți în curs de lichidare urmărește asigurarea unei gestiuni echitabile a bunurilor acesteia, pentru a-i proteja pe toți creditorii. În acest caz, nu a existat nicio exproprie de fapt și niciun transfer de proprietate, pentru că dreptul reclamantilor de a-și recupera creanțele nu a fost negat.

În lumina celor expuse, întemeiat au fost respinse ca neîntemeiate pretențiile reclamantilor cu privire la constatarea ilegalității lipsei răspunsului la somația din 22 septembrie 2017, obligarea reparării prejudiciului material și a prejudiciului moral.

Cu referire la solicitarea reclamantilor privind obligarea pârâtei de a le oferi copiile autentice de pe actele BNM, potrivit cărora a fost instituită administrarea specială la SA „Banca Socială”, inclusiv rapoartele recepționate de BNM despre premisele instituirii administrării speciale, despre situația financiară reală, creditele neperformante și solvabilitatea băncii, dar și de pe hotărârile consiliului de administrație nr.253 din 30 noiembrie 2014 și respectiv nr. 17 din 10 septembrie 2015, acestea corect au fost respinse de instanța de fond. Or, refuzul BNM de a prezenta rapoartele financiare solicitate de reclamantii a fost bazat pe prevederile art. 36 al Legii cu privire la Banca Națională, această informație constituind „secret profesional”.

La data de 15 septembrie 2022, Natalia Croitoru, Profirie Croitoru, Oleg Croitoru, Oleg Polcanov și Natalia Polcanova, reprezentați de avocatul Viorel Chetrușcă, au depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 3 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 13 decembrie 2022 au prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, reprezentantul recurenților a invocat dezacordul cu actele judecătorești contestate, considerându-le neîntemeiate prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest context, reprezentantul recurenților a invocat că apelul realmente nu a fost judecat și că de fapt reclamantii-apelanți „nu au fost auziți” de instanțele de judecată, or, argumentele acestora nu au fost dezbătute.

La data de 4 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Băncii Naționale a Moldovei copia motivării recursului depus de Natalia Croitoru, Profirie Croitoru, Oleg Croitoru, Oleg Polcanov și Natalia Polcanova, reprezentați de avocatul Viorel Chetrușcă împotriva deciziei din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 3 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 19 ianuarie 2023, Banca Națională a Moldovei a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată în data de 16 august 2022, fiind notificată reprezentantului recurenților în data de 14 noiembrie 2022 (f.d.209, vol.VII).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la data de 15 septembrie 2022, cât și motivarea acestuia prezentată la data de 13 decembrie 2022 sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Natalia Croitoru, Profirie Croitoru, Oleg Croitoru, Oleg Polcanov și Natalia Polcanova, reprezentați de avocatul Viorel Chetrușcă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul

nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Natalia Croitoru, Profirie Croitoru, Oleg Croitoru, Oleg Polcanov și Natalia Polcanova, reprezentați de avocatul Viorel Chetrușcă.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Natalia Croitoru, Profirie Croitoru, Oleg Croitoru, Oleg Polcanov și Natalia Polcanova, reprezentați de avocatul Viorel Chetrușcă se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron